

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felolós szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Helyben: Negyedévre	3 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Évesre	12			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Időkre Negyedévre	5			
Évesre	20			

TAVIRATOK.

Az angol királyi pár utazása.

Palma, április 16. A Viktoria and Albert yacht az angol királyi párral tegnap este 10 óra után a Szufolk és Abukir cirkálók, valamint egy torpedóúzó kíséretében Algir irányában távozott.

Algir, április 16. A Viktoria and Albert angol hadihajók kíséretében délben érkezett a kikötőbe. Az angol királyi pár érkezését nagy néptömeg várja a partokon. Az összes francia és külföldi hajók fellobozóztak.

A japán orosz háború.

Tokio, ápr. 16. A tengeri hatóságok tudatják, hogy a Pescadores szigetek az Okinava-sziget és a Liukiu-csoport, ugyszintén az Csima-sziget tengervidékén, valamint Csumi magasságában a hajózás szokásos korlátozására vonatkozólag intézkedések léptek életbe.

Az orosz forrongás.

Helsingfors, április 16. A trónbeszédre adott válaszfeliratban az országgyűlés elnöke kifejezésre juttatja az uralkodó iránt való hűséget és tiszteletet, valamint a népek azon való örömet, hogy a cár a rendek nagy kérelmének bizonyos részeibe beleegyezett. Az elnök kifejezte ama reménységét és óhajtását, hogy a kérelem többi részei is egybehangozzanak a cár szándékaival a nép javára.

Helsingfors, április 16. A kiutasított Creutz grófok engedelmet kaptak a finnországra való visszatérésre.

Varsó, ápr. 16. A hadbírósg három embert a januári zavargásokban való részvétel miatt halálra ítél.

Jekaterinenburg, ápr. 16. Cseljabinszba, hol már három hónap óta zavargás van, csapatokat küldtek.

Cseljabinszk, ápr. 16. Az itteni helyőrség katonái 16 házat romboltak le és fosztottak ki. Zsidóellenes kiáltványokat osztottak szét. A zsidók keresztény házakban keresnek védelmet. Sokan elhagyják a várost.

Pártszervezkedés

Tenke, ápr. 16. A tenkei választókerület független pártja ma tartotta szervező gyűlését, a melyen Nadányi Károly központi elnök és Korhy Béla, a kerület képviselője, jelen volt. Elnökké dr. Weisz Adolf választott meg. Kossuthot táviratilag üdvözltek.

Az olasz vasuti sztrájk.

Róma, ápr. 16. A reggeli lapok megzörstültek azt a híresztelést, a mely arról szól, hogy a vasuti alkalmazottak hétfőn elhatározták a sztrájkba lépést és kiemelik, hogy a közvélemény ezt az elhatározást elítéli. — Ma az itt időző, holnap pedig az összes szocialista képviselők tanácskozást tartanak.

Róma, április 16. A vidékről érkezett hírek egyértelműen megállapítják, azt a rossz hatást, amelyet a vasutassztrák bejelentésének eshetősége mindenütt kelthet. Ezideig csak a nápolyi vasutas-személyzet részleges sztrájkja fenyeget.

Aranyforgalom.

New-York, április 16. A múlt héten 238,000 dollár aranyat és 122,000 dollár ezüstöt hoztak be. Ugyanekkor kivittek 12,000 dollár aranyat és 340,000 dollár ezüstöt.

A kőművesek sztrájkja.

— április 17.

Az épülőben levő bábaképzőintézet vállalkozója Ungár Mór és sztrájkba lépett munkásai között a békéltető tárgyalásokat tegnap délelőtt tartotta meg az ipartestület békéltető bizottsága Vetéssy Béla iparhatósági biztos elnöklete alatt. Dr. Rédey Dezső iparkamarai s. titkár és Polgár Zsigmond ker. iparfelügyelő jelenlétében. Mint ahogy előre is látható volt a tárgyalás nem vezetett eredményre.

A munkaadó és a munkások között egyáltalán semmiféle megegyezés nem jött létre, tehát az épület építése körül a munka tovább is szünetel. A munkaadó ugyanis a tárgyalás során kereken kijelentette, hogy a munkások előterjesztett követelésének, mely az elbocsátott 20 munkás visszafogadását és az óránkénti 38 fillér munkabéreknek 40 fillérre való felemelését előzza, nem hajlandó eleget tenni.

Azt a 20 munkást, mivel őket — a mint kijelenté — hanyagságuk miatt bocsátotta el, vissza nem fogadja. — Hosszasabb békéltetési kísérletek után azonban hajlandónak mutatkozott arra, hogy újból alkalmazza azon embereket oly feltétellel, hogy ha ismételten nem felelnének meg kötelességüknek, az esetben azonnal elbocsájthassa őket.

Ami a munkatér felemelését illeti, szívesen megadja az öt korona napibért is, de csak szorgosabb, nagyobb munkaerő kifejtésénél. Kívánja, átlagos számítás szerint egy-egy embertől naponta 700 téglá bedolgozását, 35 méter sima belső és 8 méter külső vakolat munka elvégzését.

Ezenfelül fentartja magának a munkások feletti feltétlen rendelkezési jogot, melyet a bizalmi férfiak beleszólása nélkül óhajt gyakorolni. A mostani szerződést semmisnek tekinti és azt nem tartja be. Ezzel szemben

a munkások ragaszkodnak a régi rendszerhez, s azt igyekeztek bebizonyítani, hogy ők kötelességüknek minden tekintetben megfeleltek, azt a husz társukat sem azért küldötték el, mivel dolgukat nem végezték volna rendesen, hanem az anyag hiány miatt.

A munkaadó mindennap gáncoskodott munkájukban és lehetetlenségeket követel tőlük. Ha a munka hátráltatva van, az nem az ő hanyagságuknak tudható be.

Az építésnél kevés az állászer olyanira, hogy munkaközben evégett fennakadás történik. Nemkülönbén így van ez a napszamosokkal, a kik oly kevesen vannak hogy nem bírják kellő gyorsasággal a segédkezést teljesíteni.

Mindig várni kell, míg egyikőjüket ellátják a szükséges munkaanyaggal és csak aztán kerülhet egy másikra a sor. követeléseikből nem engednek el semmit.

Kérik azoknak a betérjesztés szerinti megadását. A tárgyalások végül csak a munkabérosszeg felemelésén akadtak meg.

— Ettől a munkások nem állottak el, mert azt kárpótlásképpen követelik a sztrájk kezdetétől munka nélkül eltöltött napokért.

Azt állítják ugyanis, hogy ők kérték annak idején a munkaadótól az álta most megadott követelések teljesítését, akkor még nem ragaszkodtak a bérosszeg felemeléséhez.

Miután azonban erre nézve a munkaadó a merev visszautasítás álláspontjára helyezkedett, a további tárgyalás céltalannak bizonyult. Valamennyi munkás elbocsájtott és az épületen való munkálatokat a vállalkozó csak május elején akarja megkezdeni olasz munkásokkal.

Nevezetes évforduló.

április 17.

Szombaton volt az évfordulója a függetlenségi nyilatkozatnak, amelyet 1848. ápr. 14-én, az ápr. 13-iki titkos ülés után egy képviselőház, mint a főrendiház elfogadott. Kossuth lelkes beszédet mondott a debreceni ref. kollégiumban, ahonnan a nagytemplomba vonultak.

Itt megesküdött, hogy semmi más nem akar lenni, mint a hazának igaz polgára s jogainak haláláig védője. Ezt akkor mondta, midőn egyhangulag kormányzóvá választották s a templom falai szinte megreszkettek a viharos éljenzéstől.

A függetlenségi nyilatkozatot Szecsényi Imre, a 32 éves képviselőházi jegyző fogalmazta, amiért később az Újépületben vértanú

Gőzmosóda

Debrecen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Gyűjtő-kocsi.

halált szenvedett s e nyilatkozatot, mely öt nappal később kelt, rajta kívül báró Perényi Zsigmond, a főrendiház másodelnöke (okt. 10-én szintén kivégezték az Újépületben) és Almásy Pál, a képviselőház alelnöke irták alá.

A függetlenségi nyilatkozat történelmi visszapillantást vet a multra s kiméletlenül szemébe vágja a dinasztának, hogy mindig csak a nemzet leigázására s az ország megromlására tört. Pendantja az ónodi függetlenségi nyilatkozatnak, amelyet Bercsényi indítványára 1707-ben hoztak a kurucok. — Mindkettő után szomorú fordulatot vett hazánkban a szabadság ügye, de azok a keserű igazságok, amik e két függetlenségi nyilatkozatban vannak, ma se évtőltek el s mindaddig fennmaradnak, amíg Ausztriával való közös ügyes viszonyaink meg nem szűnnek.

Mindkét nyilatkozat a nemzet lelkéből fakadt, mely a vérben, gondolkodásban, nyelvben s történelmi tradícióiban teljesen idegen dinasztával szemben szabad királyválasztási jogát kívánta vissza.

Ma mindkettő csak történelmi emlék, de mivel három a magyar igazság, jó lesz, ha azok a tanácsadók, akik a régi kamarilla emléjén nevelkedtek, felhagynak hőmi abszolutisztikus tervekkel, amik a nemzetet igen könnyen egy újabb ónodi vagy debreceni országgyűlés határozata elé állíthatják.

A budapesti önkéntes mentőegyesület közgyűlése.

A mentőegyesület ma délelőtt 11 órakor tartotta XVIII-ik évi rendes közgyűlést Markó-utcai központi állomása nagytermében Karátsonyi Jenő gróf r. b. t. tanácsos egyesületi elnök vezetése alatt nagy részvét mellett. Az elnök megnyitván a közgyűlést s üdvözlővén a megjelenteket, köszönetet mondott mindenkinek, a kik ezt a humánus intézetek leghumánusabbikát támogatták a működő tagoknak önzetlen fáradozásért kérve buzgóságukat, támogatásukat. Meleg szavakban emlékezett megyeri Krausz Lajos vál. tag. elhunytáról, a ki Neumann Fülöp kir. közjegyző közbenjárására már előzőleg 5000 koronát hagyott az egyesületnek. Emlékét pénztárkönyvileg örökítették meg.

A választmány jelentését Szöllőssy István terjesztette elő a melyből kiemeljük a következőket:

A jelentés hálás és őszinte köszönetet mond a nagylelkű pártfogóknak, a kik adományaikkal lehetővé tették, hogy a mentők hivatásszerű kötelességüket közmegegyezéssel teljesíthették. Mint 1887. óta, mindig a fővárosi hírlapírók, főképp a napilapok hívták ki első sorban az egyesület teljes elismerésének kifejezését, mert a nagyközönség érdeklődésének ébrentartásával és szilárdításával a működés méltatására ismertetésével azt teljes mértékben kiérdemelték. Köszönetet mond a jelentés a belügyi-, kereskedelemügyi- és közoktatásügyi minisztereknek, a főváros törvényhatóságának, a főkapitánynak, a kerületi előljáróknak, a tisztai főorvosnak.

A múlt évben Budapesten 8, a vidéken 25 tanfolyamot rendeztek az első segítségnyújtásból, a melyeken 2106 hallgató vett részt. Az egyesületnek 11 tiszteletbeli, 102 alapító, 200 pártoló, 1168 éves fizető s 319 működő tagja van. — A központi állomás kibővítése alkalmával felmerült s az egyesület részéről engedélyezett 110.000 korona utolsó részletét a főváros pénztárától fölvette. A vagyonmérleg szerint a feher mindössze 97.447 kor. 49 fillér.

Tiszta vagyon volt az 1903. év végén 331.880 kor. 18 fillér, 1904. évben a vagyon

átlag növekedett 29.695 kor. 86 fillérrel a tiszta vagyon 1904. év végével 361.576 kor. 5 fillér. A költségvetés 1905. évre a következő számadatokat tünteti föl. Kiadások 108.980 kor. — bevétel 88.400 kor. hiány 20.580 korona. A jutalomosztó bíróság jelentése következett ezután, a melynek ítélete a következő: 15 éves jeles szolgálata elismerésül arany éremre érdemes dr. Kormöczy Emil ellenőrző orvos ugyancsak arany éremmel jutalmazandó komoly életveszélylyel járó mentő ténykedésért Melha Armand, vaséremre méltó Rosenfeld Viktor, Dicsérv oklevéllel jutalmazandó Szigeti — Imre, Morvai Ödön, ezüst éremmel Lázár Tibor, Schönberger Emil. Bronz-éremmel hat mentőt, első sorban való dicsérettel négy, másodsorban 23 mentő részesítendő. A bíróság javaslatát a közgyűlés egyhangulag, éljenezve helybenhagyta. A pénztári jelentést Kuck Gyula terjesztette elő. Kovách Aladár pedig a költségelölírányzatot, a mely 20.500 korona 80 fillér hiányt mutat. A Szabó János lemondásával megüresedett elnöki állásra Karátsonyi Jenő gróf elnök lovag Falk Zsigmond udvari tanácsost ajánlotta, a kit a közgyűlés egyhangu lelkesedéssel választott meg. Falk Zsigmond szöpszavakban mondott köszönetet s ígéretet tett, hogy idejéhez és erejéhez képest törekedni fog tisztségének megfelelni.

Fürdőzés.

A szép tavaszi napok már-már beköszöntenek és attól sem választ el nagy idő, hogy azok, akiket a sors bőven ellátott földi javakkal, elhagyják a poros városot és valami üdülőhelyen keresnek szórakozást. És itt lesz az ideje nem sokára annak is, hogy a beteg ember felkeresse az orvosától ajánlott fürdőhelyet, hogy javulást szerezzen az emberi élet legdrágább kincsének, az egészségnek. Szóval: nagyon is időszerű a fürdőzés kérdése.

Ha pedig a fürdőzés kérdéséről írok, önkéntelenül is arra jár a tollam, hogy a Gondviselés milyen bőkezű volt e tekintetben a mi szeretett hazánk földjével. És mégis mit tapasztalunk? Azt, hogy nemcsak a külföldről jönnek édes kevesen a mi fürdőhelyeinkre, de még a magyarok is inkább a cseh és német fürdőket, a stájer üdülőhelyeket, stb. keresik fel. Hát ez bizony elszomorító dolog, mely mérhetetlen károkat okoz a magyarnak.

Valljuk azonban meg őszintén, ennek teljesen mi vagyunk az okai. Sokat adunk a baliteletre Akármelyik rongyos stájerországi falu jobban imponál nekünk, mert Steiermarkban van. És míg kedves szomszédaink gazdagodnak a magyar penzből, addig a hazai fürdők nyomorognak és hogy egyáltalában fennállhassanak bizony kénytelenek alaposan kifosztani azt, a ki odajön.

Tény ugyan az, hogy a hazai fürdők nem kényelmesek és nem oly könnyen hozzáférhetők, mint az általunk annyira kedvelt osztrák fürdők. Azt a sokféle kedvezményt melyet Ausztriában például a vasutak nyújtanak, Magyarországon hiába keressük. És e tekintetben talán nem is annyira a fürdőzőközönség a hibás. De, hogy a mi fürdőink olyan méreg drágák, azért aztán már mi vagyunk a felelősek. Miért visszük ki a fürdőzésre és nyaralásra szánt pénzt, amely évenként bizonyára milliókat tesz ki, a külföldre mikor hazánk földjén, hogy ezt a kifejezést használjam, csak egy hemzseg a sok gyógyító forrás és a sok üdülőhely. A Kárpátok vadregényes részletei, a Balaton, a számtalan erdélyi fürdő természeti szépség és gyógyító hatás tekintetében bizony kiállják a versenyt a csehországi, steiermarki hasonló helyekkel és mégis oda megyünk. Mert azok sokkal jobban ki tudják használni a természet nyújtotta kedvezményeket. Oriási reklámot csapnak maguknak, a vendégek kényelmére mindent megtesznek, mi pedig — nem csinálunk semmit.

Birtokunkban ez a gyönyörű ország

töménten természeti ajándékaival és még sem akarjuk kiaknázni. Az a sok buzditás a hazai fürdők pártolására, úgy látszik, kiáltó szó a pusztában. A sovinizmusnak ezen a téren is meg kellene nyilatkoznia, mert a hazai fürdő- és üdülőhelyek fellendítése is egy kiválóan fontos közgazdasági feladat.

Tekintélyes hazai fürdőorvosaink ebben az évben is megtartották, április 8-án a balneológiai (fürdőügyi) kongresszust, melyben beható tárgyalás alá vették azt, hogy mikép lehetne a magyar fürdők mostoha helyzetén javítani. Örömmel olvashattuk ki a kongresszuson elhangzott előadásokból, hogy micsoda kincseket rejt magában ez a magyar föld.

Kincseket, melyeknek kiaknázása megtörik átkos közönyösségünkün.

NAPI HIREK.

— **Májusi előléptetések.** Közeledik a május, e tisztai előléptetések határnapja. Valami rózsás kilátások nem kecsgettek a tiszteket. A honvédtisztek egyenesen el vannak keseredve, aminek körülményeiről már megemlékeztünk. Mellőzik őket a közös hadseregben előbbre kerülnek. A közös hadseregben a válságos politikai viszonyok nehezítik meg a rendes avanszmánt, így csak a legszükségesebb helyek betöltésére történnek előléptetések.

— **Ipari vándor-tanfolyamok.** A kereskedelemügyi miniszter leiratot intézett a kamarához, melyben közli, hogy az év hátralévő részében megtartandó ipari vándortanfolyamok elosztása előtt a kerületbeli érdekelttség kívánalmait akarja meghallgatni. A kamara fölhívást intézett az összes ipartestületekhez, hogy terjesszék elé óhajtasikat, mily iparágból és mikorra kérelmeznek szaktanfolyamot; a kérelmeket a kamara már legközelebb fölterjeszti döntésre és remélhető, hogy a kerület számára ismét több ipari vándortanfolyam lesz kieszközölhető.

— **Lenau-émlék.** Csatádon, Torontálmegyében a magyar közönség állít emléket e község szülöttjének, Strehlenai Niembseh Miklós lovagnak, aki Lenau néven hírneves költő lett a múlt században. Német nyelven írta dalait, de esodálatos módon magyar lélek magyar érzés, magyar természet és magyar hazafiság szól költszetéből. Midőn szülőfaluja a maga emberségéből szerény emléket akart neki állítani, a nemes szándékra rátette kezét a németországi igazgatás. A csatádiak azonban hogy kegyeletüket illetéktelen befolyás a magyar nemzet ellen ne értékesítse, a magyar társadalomhoz fordultak amely föl is karolta s a megvalósulás küszöbéig juttatta szép ügyet. A csatádi községhez eljött, a község buzgóságából létesített ligetben s általa rakott alapon nem sokára egy művészi alkotás fogja hirdetni Lenau emléket, amely Radnai Albert művészetét fogja dicsérni. A mű költségeihez egy pár ezer korona hiányzik még: ennek összteremtése a magyar közönségnek lesz bizonyára kedves feladata. Karolják fel tehát az ügyet, hirdesse a német költő dicsőségét a magyar nagylelkűség, valamint a magyar lelket hirdette nemes lantján a német költő.

— **A zenedő hangversenye.** A debreceni zenedő közép és felső osztályu növendékei haladásának bemutatása végett tegnap este jól sikerült hangversenyt rendezett, saját dísztermében, mely mint minden alkalommal ugy most is nagy érdeklődés mellett folyt le. A helybeli zeneszerzők műveiből összeállított gazdag és változatos műsort a zenedő vonószenekara nyitotta meg Füredi József zene-tanár vezetésével. Azután Rajczy Anna egybajos, mosolygó arcú lányka Oláh Gábor jeles fiatal poéta Domján és Piroska című versét szavalta el nagy hatással. Uher Ama-

dila egyes zongorajátékával gyönyörködtette a hallgatóságot, míg Szabó Berta szép hangjával tünt ki. Sok tapssal jutalmazta a közönség Darvas György, Weszprémi Andor, Hajdu Miklós és Hajdu István vonósnégyesét továbbá zajos tüntetésben részesítette Darvas Alice, Balla Gizella és Rózsa Ilona sikerült zongorajátékát. Nagy tetszést aratott a vegyes énekkar is a zamatos friss magyar dalok előadásával. A kitünőtlen vezetésű sikerének oroszlanrészre, azonban a zenede tanáraitilleti meg is kik dieseretes működésükkel igazán nagy és szép eredményt mutattak fel tanítványaik haladásában.

— **Kiszorított világi papok.** A ma eltemetett djakovári püspök végrendelete kellemetlen következményekkel jár az északi fiu tanítóképezde vezetésére. Ezen szemináriumot a djakovári egyházmegye világi papjai vezették ezideig és a végrendelet úgy intézkedik, hogy a szeminárium vezetése dalmát dominikánusokra ruházandó át, akiknek még letelepedési engedélyök sincs és előbb azt kell megszerezniök. A dominikánusok már szeptember 1-én átveszik a szeminárium gondozását. A világi papok körében kinos hatást gyakorolt a püspök e nem várt végső intézkedése.

— **Magyar festőművészek Münchenben.** Ez év május közepén megnyílik Münchenben az új Glaspalast ahol a magyarok egész külön termet kapnak, kik között több kolozsvárl festőművész is van.

— **Kereskedők és iparosok figyelmébe.** A debreceni iparkamara közli velünk a következőket: A magyar államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet az istvántelki főműhelytelepen szükséges kiegészítő és pótmunkák végrehajtására. A tervek, a költségvetések, a szerződési tervezet, az ajánlasi minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, a magyar királyi államvasutak igazgatóságának magas építmenyi ügyosztályában (II. kerület Terézkörút 56. sz. III. emelet 14 ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Az ajánlatok legkésőbb 1905. évi április hó 29-én déli 12 óráig nyújthatók be. Gépészeti cikkek szállítása. A magyar királyi államvasutak igazgatósága a műhelyi gépészeti berendezésének kiegészítéséhez szükséges gőzgép és gőzkazán, szerszámgépek, készülékek, fordítóköröngök, hidmérleg, daruk vízihűtő berendezés, mozdony és kocsis-emelő berendezés szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet. Határidő május 3. **Talpfaszálítás.** A magyar királyi államvasutak debreceni üzletvezetőségének szüksége van 2000 db. 130 cm. hosszú lehetőleg selejtes II. r. tölgytalpfából kurtítás által előállított talpfára. Határidő május 10. A magyar királyi államvasutak igazgatósága Nagy-Enyed állomás mellett fekvő területen talpfa telepet szándékozik létesíteni, mely telepen a vasuti talpfák úgy olajjal mint zinkchloriddal telítettetni fognak. Ezen telep gépészeti berendezésére nyilvános ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. Határidő május 25.

— **Barcsay anekdota.** Házasságának huszonöt éves fordulóját ünnepelte egy kolozsvári házaspár. Az ünnepély fényének emelésére meghívták Barcsay Domokost is, aki a jelzett időben pontosan megjelent.

— Hozta isten, méltóságos uram! Hogy van?

— Szólt örvendezve a holdog férj.

— Én csak megvolnék, de hogy van ön?

A férj az ünnepi meghatótságtól bizonytalanul vonogatta vállait:

— Olyan furesán érzem magamat.

— Gondoltam: Ugyebár, huszonöt évvel ezelőtt tisztelt neje szegyelte magát, ma meg Ön.

— **Csődbe jutott királyi közjegyző.** A fehér templomi kir. törvényszék közzéteszik, hogy dr. Tágszöghy Andor temes-kubinai kir. közjegyző ellen a csőd megnyitástott. E ritka esetben csőpbiztosul dr. Reichel

Frigyes törvényszéki albirót, tömeggondnokul pedig dr. Bezseszky Mihály ügyvéd szeretett ki.

— **József királyi herceg betegsége.** Fiuméből távirják, hogy József királyi herceg még súlyosan beteg. Azok a hírek, a melyek a beteg állapotának javulásáról adtak hírt, csak az általános reménységnek adtak kifejezést, de fájdalom, nagyon távol jártak az igazságtól. A királyi herceg erejét a sorvasztó betegség kétségbeejtő módon és szinte szünet nélkül pusztítja. Csakis a királyi herceg rendkívül szívós erejének, lelkierejének és annak az önfeláldozó ápolásnak, melyben neje, Klotild királyi hercegnő részesíti, köszönhető, hogy a kór haladását eddig legalább csökkenteni lehetett, ha megszüntetni nem is. — Az igazság az, hogy a királyi herceg környezetének mindig kevesebb a reménye arra, hogy a királyi herceg ebből a rettenő betegségből valami hamar kigyógyulhasson, ami a Villa Giuseppe lakóit végtelenül elszomorítja.

— **Elyüllött ügyvéd.** Szatmárvármegye alispáni hivatala értesíti a hatóságokat, hogy kányaházi születésű és odaváló illetőségű dr. Szentkirályi Sándor ügyvéd foglalkozás és elfogadható cél nélkül az ország több helyén illetőségi községe terhére rögtöni segélyeket kér. Minthogy a szerencsétlen ügyvéd a segélygyűjtést keresetforrásnak tekinti, óva inti az alispán a hatóságokat, hogy fel ne üljenek, mert az illetékes község megtéríteni nem fogja az előlegezett segélyt.

— **Bácskai ember a mukdeni csatában.** Orosz lapok gyakran tettek említést a manduriai hadsereg önkéntes csapatairól, melyek közt leginkább a montenegróiak és a szerbek tüntek ki vitézségükkel. Mukden mellett három szerb esett el: egy szerbiai, egy montenegrói és egy bácskai szerb. Az utóbbi altiszt volt, neve Boksan Ignác. A Szent György kereszt díszítette mellét.

— **Vakáció.** A tegnapi nappal megkezdődött az iskolákban a husvétii vakáció. Mintegy 10 napi szünetre mennék haza az ifjak, hogy aztán visszatérve az iskolába megkettőzött szorgalommal készüljenek az évváró vizsgákra. Hál Istennek a vakáció kellemetességeit nem vavarja már a husvétii bizonyítvány, a humánus miniszter még tavaly két szemeszterre osztotta az iskolai évet s most a diákok zavartalanul élvezhetik a gyönyörteljes vakációt, a husvétii örömeiket.

— **A cselédbér-követelés.** A minisztertanács legutóbb fölmerült konkrét esetek kapcsán, mint elvi jelentőségű határozatot kimondotta, hogy cselédbér iránti követelés elbírálása tekintet nélkül arra, hogy az mily címen érvényesítettik, a közigazgatósági hatóság hatáskörébe tartozik. — A cselédkönyv hiánya sem a szolgálati viszonynak, sem az ezen alapuló követelésnek jogi minősítésére befolyással nincs.

— **Elfelejtett jubileum.** Hálátlan a dohányzó emberiség, nem jut eszébe, hogy épp most háromszáz éve adta ki első Jakab angol király a dohány ellen szóló dörgedelmes nyilatkozatát. A király a dohányt a romlottság és a népek hanyatlása szimbólumának tartotta s barbár, állati szokásnak bélyegezte azt, hogy az európai keresztények majmolják a vad, istentelen indiánok szokását. Shakespeare korában a dohányosok azt hitték, hogy a dohányzás nagyon jót tesz az agyra. A király e nézet ellen is erőlyesen kikelt, azt mondván, hogy az agyvelő a természetől hideg, és nedves, hogyan tehetne tehát jót neki a meleg dohányfüst. A király a dohányt főképp a szaga miatt gyűlölte, a miből az következik, hogy akkoriban a dohánynak nyersebb, forratlanabb volt az illata, valószínűleg azért, mert nem kezelték még okszerűen s nem hagyták kiforrni. A királyi megbélyegző iratból közöljük a következő végső passzust:

A füst inkább konyhába való, mint étterembe s az ember sokszor a belső részeiből is konyhát csinál. Bepiszkolja s megfertőzteti zsíros, olajos füsttel, a mint ezt néhány nagy dohányosnál tapasztaltuk, kiket a haláluk után fölboncolták.

— **A perzsa sah Európában.** A bécsi perzsakövetséget táviratban értesítették, hogy a perzsasah e hónap végén elhagyja Teheránt és több hónapra Európába megy. A sah Bécsbe is szándékozik elmenni, de arról még nem döntött, hogy ez alkalommal hivatalos látogást tesz-e Ferenc József királynál. Királyunk, a ki már régebben tudomást szerzett a sah utazásáról, a bécsi perzsa követnél tudakozódott erről és azt a reménységét fejezte ki, hogy a perzsa uralkodó Bécsben láthatja. A sah valószínűleg július elején Marienbadba érkezik, onnan pedig hosszabb időre Ostendébe megy.

— **Aranyból művészileg** vert zászlószegeket készítettett a collegiumi ifjuság Öfelsége Magyarország apostoli királyának s báró Bánffy Dezsőnének, a zászlóanyának. Mind két szeg — a sok ezüst szeg középtett — egy-két napig Löfkovits Arthur ékszerész kirakatában megismerhetők.

— **Husvétii öntözők, tojások** finom illatszerek és legszebb ajándék tárgyak beszerzésére előnyösen ajánljuk *Mentze Henrik* ujdonságok áruházat.

— **Naponta friss érkezésű tea és főző vaj.** Kertész Sándor fűszerkereskedésében Kossuth utca.

— **PRIMA** hizlalt cukortorma 1 kiló 28 kr., Pergetett akácméz 1 kiló 70 kr. Dávid Zoltán üzletében Rákócy- és Eötvös-u. sarkán. — Ropogós, viasz és ecetes uborka üvegenként vagy darab számszámra juttányos árban. — „Tutti frutti” vegyes gyümölcs iz. 1 kiló 55 kr. Telefon 315 sz.

— **Kiadó lakás.** Két szoba butorozva, üvegezett folyosó és mellékhelyiségekkel. Egy szoba előszobával butorozva. Mindkét lakás külön bejárattal a kapu alatt Értekezhetni Dávid Zoltán üzletében Eötvösutca 11.

— **Menyasszonyi és alkalmi ajándék tárgyak** olcsó beszerzésére *Mentze Henrik* ujdonságok áruházat ajánlhatjuk a legjobban.

— **LETZTER JOZSEF** fényképészeti festészet és fényképnagyítási műterme Piacutca 44. d. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatban.

— **Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.**

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Április 17. Hétfőn: Ifjuság. Színmű.
 Április 18. Kedden: A polgármester u. Vigjáték.
 Április 19. Szerdán: Ugyanaz. Vigjáték.
 Április 20. Csütörtökön: Ugyanaz. Vigjáték.
 Április 21. Pénteken: Nincs előadás.
 Április 22. Szombaton: Nincs előadás.
 Április 23. Vasárnap d. u. Nebántsvirág. Daljáték. Este: Kuruc Feja Dávid. Színmű.

* **Bucsuzó színésznők.** Tegnap este ünnepe volt a színházban Rózsa Lili és Havasi Szidi bucsuztak Ha Debrecen városzínházlátogatóközönsége valaha rokonszenvezett színésznővel úgy az Rózsa Lili. Olyan lelkes ovációban, olyan kitüntetésben még kevesen részesültek, mint a minőben ő tegnap este. Valóságos ünnepezték, virágosít zudítottak reá, elhalmozták ajándékokkal.

A felvonás közökben tombolt a közönség és többször hívta a lámpák elé a kedvelt művésznőt. De kijutott a tapsból és tüntetésből Havasi Szidinek is, aki szintén több szép ajándékot kapott tisztelőitől.

== Május 1-én feloszlik ==

a Piac-utca 7. Vecsey-ház alatti fiók

üzletünk. A még raktáron levő Lovass

és Ladányi csódtömegből visszamaradt

divatárakat becsáron áron alul adjuk el.

Női ruhaszövetek, selymek, csip-

kék különösen nagyon előnyösen be-

szerezhetők.

Donogán és Somossy

állandó főüzlet, Kistemplombazár.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

A DEBRECENI HITELBANK

Részvénytársaság

f. é. február 1-én.

megkezdte működését

Kölcsönöket nyújt váltóra, köl-

telezvényekre, értékpapírokra árukra-

Óvadékkölcsönöket ad bérlőknek

és vállalkozóknak.

Jelzálog- és törlesztéses amortizá-
ciós kölcsönöket engedélyez földbirto-
kokra és házakra.

a legkedvezőbb feltételek mellett.

Elfogad betéteket betéti könyvec-
kére és folyószámlára a legmagasabb
napi kamatláb mellett kamatozta-
tás véget vesz és elad mindennemű
értékpapírt és ércpénzt, valamint

Elfogad megbízásokat ilyenek vé-
telére vagy eladásására és minden a
bankszakmába vágó ügyeletek kérésére

Üzleti helyiség Széchenyi utca

I sz. I em.

Az igazgatóság.

Óriási szerencse Törökhnél!!

Felülmulhatlan

az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt 19 millió koronánál több nyeresémet fizettünk ki nagyrebecsült vevőinknek; egyedül az utóbbi 6 hónapban a 2 legnagyobb nyeresémet, és pedig:

a **602,000** koronás nagy jutalmat a 98924. sz. sorsjegyre,

a **400,000** koronás legnagyobb főnyeresémet a 83451. sz. sorsjegyre, továbbá **100.000, 80.000, 70.000, 60.000, 25.000, 20.000,** több **15.000, 10.000** koronás és ezeken kívül még sok egyéb nagy nyeresémet.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb megkezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 16. **110.000** sorsjegyre **55.000** pénznyeresémet magyar osztálysorsjátékban ismét **55.000** jut és összesen

14 millió 459.000 korona hatalmas összeget sorsolnak ki.

Mindenki keresse nevét!

(melyet a. b. c. sorrendben megtalálhat).

Mindenki kísérelje meg szerencsését azon számmal, mely neve avagy családtagjainak neve mellett áll.

Ádám	982	Cecilia	83156	Gellert	72680	János	82957	Manó	83259	Salamon	2895
Adel	4143	Celestin	83519	Gereben	82849	Jenő	83245	Marcel	2881	Samu	7979
Adólar	12302	Daniel	2778	Gergely	83216	Jolán	2877	Margit	7280	Sándor	17763
Adolf	20422	Dávid	5637	Geza	2797	Jónás	7260	Mária	17707	Sári	22019
Agnes	22511	Dénes	12426	Gizella	5649	Jozsa	18230	Márkus	22014	Sarolta	24029
Agoston	24242	Dezso	20983	Gusztáv	13151	Jozsef	21452	Mártha	24003	Sebestyén	24289
Aladár	28818	Domokos	20006	György	21145	Judith	23095	Márton	24274	Simon	40746
Albert	44360	Dora	24258	Győző	23018	Júlia	24358	Matild	40705	Szeréna	57716
Alfréd	59119	Dorotea	29529	Gyula	24268	Kálmán	44482	Mátyás	56693	Taksony	95575
Akos	72613	Edith	56310	Hedwig	29633	Karolin	56572	Melánia	59544	Tamás	80973
Amália	82811	Ede	59159	Helena	56525	Károly	59505	Menyhért	80019	Taszió	83622
Ambrus	83145	Edwin	72622	Henriette	59167	Katinka	72645	Mihály	82006	Terus	83380
Andor	83505	Elek	82826	Henrik	72633	Kázmér	82960	Miklós	83273	Tibor	2898
András	390	Elemér	83164	Hermann	82954	Kelemen	83246	Miksa	2890	Tihomér	8501
Anna	4948	Emil	83520	Hermína	83217	Klára	2878	Milan	7283	Timon	18662
Antal	12417	Emma	2784	Hilda	2799	Klotild	7266	Mór	17738	Tivadár	22027
Aranka	20592	Endre	5641	Hubert	6313	Kornel	16863	Móric	22016	Tobias	24635
Armand	22514	Erno	12453	Hugo	13151	Kornelia	22002	Nándor	24014	Urbán	24295
Arnold	24248	Ernestin	21142	Humbert	21147	Kriszta	23097	Narcisz	24279	Valéria	40789
Arpád	28828	Erwin	23007	Ibolyka	23077	Krisztina	24365	Olga	40723	Vazul	58015
Arthur	44359	Eva	24259	Iduška	24270	Lajos	40488	Olyver	37098	Vendel	59229
Arul	59142	Erzsébet	29526	Ignáo	29647	László	56678	Orbán	39566	Viktor	371
Attila	72615	Eszter	56471	Ika	56552	Laura	59582	Oszkár	80438	Viktoria	83047
Balázs	82826	Etel	59163	Iulés	59168	Lézar	72076	Otto	82008	Vilbald	83302
Bálint	83155	Fabián	72625	Ilna	72639	Lénárt	82962	Ódon	83281	Vilma	2900
Barnabás	83511	Félix	82837	Ilna	82955	Lénke	83255	Pa	2893	Vilmos	8618
Béla	2749	Ferdinánd	83215	Imre	83225	Leó	2879	Paula	7290	Vince	18225
Benedek	5498	Ferenc	83531	Ince	2876	Leónia	2278	Petronella	17740	Virgil	22029
Bernát	12424	Flóra	2792	Ipoly	6132	Lidia	17340	Feter	22017	Zoltán	24044
Berta	20978	Francia	5642	Iren	18229	Lipót	22009	Piroska	24017	Zsigmond	25150
Bertalan	72623	Erika	12427	István	21148	Lóránt	23100	Pista	24253	Zsuzsa	12270
Bianka	24251	Ertyes	21143	István	23092	Lothar	24373	Rafael	40742	Zsuzsanna	28621
Bodog	28826	Fülöp	23009	Izabella	24354	Lőrinc	40702	Regina	57953		
Bogdán	59273	Gábor	24259	Izidor	40163	Ludmilla	56637	Richárd	39573		
Boróka	59145	Gabriella	24264	Iván	59236	Luiza	59536	Robert	86229		
Boriska	72618	Gáspár	56311	Jakab	59203	Malvin	7314	Rozsika	83039		
Bruno	82834	Gedeon	59164	Janka	72644	Manfréd	82975	Rudolf	82294		

A legnagyobb nyeresemény esetleg **1.000.000** korona

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyer. **400.000, 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 30 a 10.000** és még sok egyéb nyeresemény.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1. eredeti sorsjegy f. — .75 vagy K 1.50; 1. eredeti sorsjegy f. 1.50 vagy K 3. —

2. „ „ „ 3. — „ „ 6. —; 1. „ „ „ 6. — „ „ 12. —

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket fenti eredeti szerencsesorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

f. évi április hó 23-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután ezen szerencseszámok gyorsan elfognak.

TÖRÖK A. ES TSA

bankháza Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruházunk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körút 4/a. I. fiók: Váci-körút 4/a.

II. fiók: Múzeum-körút 1/a. III. fiók: Erzsébet-körút 5/a.